

CULTUUR
KUNST, MUZIEK, THEATER, EXPOSITIES, MUSEA

8 JULI t/m 4 SEPTEMBER
**RJKSPOLITIE
PORSCHES**

URBEX-FOTOGRAFIE
Wil Westerweel
"De schoonheid van het verval"
12 juli t/m 25 september 2016

Di.-v/m vr. 11.00 - 17.00 uur
Za.-zo. 13.00 - 17.00 uur
Zinzendorflaan 1, 3703 CE Zeist
030-6921704
www.slotzeist.nl **Slot Zeist**

HILDO KROP
MUSEUM STEENWIJK

11 JUNI t/m 2 OKTOBER 2016 **BEELDENEXPOSITIE**

WWW.HILDOKROP.NL

VIER LOCATIES IN DORDRECHT
GLASSFEVER
1 MEI t/m HEDENDAAGSE
25 SEPTEMBER KUNST
2016 IN GLAS
WWW.GLASSFEVER.NL

BEL VOOR ADVERTENTIE -
MOGELIJKHEDEN 088 - 572 2890

Beeldende kunst

REPORTAGE KUNSTRROUTE DOOR DRENTHE

Ga er vier dagen wandelen. Drie dagen fietsen, twee dagen met de auto. Of, voor wie geld over heeft, een rondvlucht. Drenthe heeft zijn eigen kunstmanifestatie. Vergis u niet: met internationale grootheden.

Door **Sacha Bronwasser** Foto's **Harry Cock**

Kris kras kunst

Is het nu de badkamer zelf die zachtjes heen en weer beweegt? Of is het gezichtsbedrog, veroorzaakt door de enorme boomkruin die dwars door de ruimte steekt en die wiegt in de wind? Het moet bepaald sprookjesachtig zijn hier te dobberen, in de boomhutbadkamer die de Japanse kunstenaar Taturu Atzu voor de Drentse kunstmanifestatie *Into Nature* maakte.

Uitzicht: het idyllische meertje Friesche Veen in het landgoed Vennebroek bij Paterswolde. De badkamer (3, cijfers verwijzen naar kader en foto's) is bedoeld als luxevoorziening bij het zomerhuisje 'De Til', een spaars onderkomen uit 1932 zonder sanitair of elektra. Destijds bedoeld voor de zusters uit het zusterhuis Villa Weltevreden op het landgoed; stukje roeien, thee drinken. Ze hadden hun ogen niet geloofd als ze het nieuwe, uitnodigende tweepersoonsbed (in plaats van een houten bank) hadden gezien, laat staan als ze - hun lange rokken optillend - via de steigertrap het hemelse bad hadden kunnen bekijken.

We zijn halverwege een toer langs kunstwerken op de kunstmanifestatie in Drenthe en voor het eerst vandaag voelt dit zoals een kunstroute door het landschap zou moeten voelen: de wandeling ernaartoe voert door beuken- en eikenlanen, de koeien poseren voor een schilderij van Albert Cuyp of Willem Maris. De snelweg wijkt, de lijster verschijnt. En dan dat huisje, met die badkamer - kunst in de natuur is de ene keer een subtiele toevoeging, de andere keer een fijn hard contrast.

Op *Into Nature - Art Expedition* in natuurgebied Drentsche Aa kun je je, gelijk de dichter J.C. Bloem in het klassieke gedicht *De Dapperstraat*, afvragen 'wat is natuur nog in dit land?' Niet veel, merkt directeur van het Drents Museum in Assen Annabelle Birnie op als ze de expositie een week geleden voor geopend verklaart. Alles is ontworpen, juist en vooral daar waar de natuur zijn 'vrije gang' mag gaan.

De idee van natuur, wat iets anders is dan de natuur zelf, staat centraal in de groots opgezette kunstroute die, 17 locaties en 35 kunstenaars sterk, de hele zomer te bezichtigen is. Langs landgoederen, door musea, langs rivieroevers, door natuurgebieden en over het overwoekerde terrein van de voormalige Rijksluchtvaarschool in Eelde; tussen Groningen en Assen kun je, als je alles op je gemak zou willen zien, vier dagen wandelend spenderen. Of drie dagen fietsend. Of twee dagen met de auto en een rondvlucht boven een landart-project, voor wie geld over heeft.

Of één haastige dag in een bus, zoals een heel gezelschap vorige week op de openingsdag deed. Rennend langs de kunst, soppend door natte bosgrond en eindigend in een hoosbui bij het openingsconcert van het Noord Nederlands Orkest, waarbij een inmiddels flink aangegroeid publiek zich onder de tentdaken verschuilt met witlofschuitjes in de ene, en een glaasje lokale perencider in de andere hand.

Zo'n haastige trip is geen aanrader; in een enkele dag ontbreekt de tijd te 'genieten en te beleven', sleutelwoorden die steeds terugkomen in de boekjes en bro-

Kunst in Kolderveen, waar Trooster artistiek leider is, het idee een gezamenlijke kunstmanifestatie op te zetten, met als doel in de toekomst: een Drenthe Biënnale. Buitenkunstspecialist Monica Boekholt kwam erbij. En, nogal wat soapachtige ontwikkelingen later, met 'kwartiermakers' die kwamen en gingen, sloten ook de grotere musea zich aan; een jaar geleden nog het Drents Museum in Assen en De Buitenplaats in Eelde.

Er bleek uiteindelijk veel mogelijk. Drie maanden geleden stond Trooster nog modder te scheppen in de voormalige Rijksluchtvaarschool in Eelde. Het hoofdgebouw (1) is een toonbeeld van wederopbouwarchitectuur met het rood-blauw-gele kleurenschema van Bart van der Lek (De Stijl), en is mede door de manifestatie Rijksmonument geworden - nu is het een van de hoofdattracties van *Into Nature*. Voor de deur staat een reusachtige beer van Florentijn Hofman (1), opgetrokken uit coniferen - de geur verspreidt zich tussen de gebouwen, in de loop van de zomer zal het gevaarte van groen naar bruin verkleuren.

In de vijver laat de 'Monoliet' van kunstenaar Zoro Feigl je twijfelen aan je visuele vermogens: langs een recht-opstaande zwarte steen (denk aan Kubricks 2001: *A Space Odyssey*) stroomt het water omhoog, om aan de andere kant omlaag te vallen. Hier doet de

“**Eén dag is te kort om de route te doen, dan ontbreekt de tijd om te genieten en te beleven**”

chures van dit kunstfestival - *Into Nature* is ook onversneden provinciepromotie en daar hangt die taal aan als kleefkruid aan je broekspijpen.

De motor achter de kunstmanifestatie is een conglomeraat aan kunstinstellingen dat af wilde van dat 'eilandenrijkjesgedoe' in de provincie, vertelt Pim Trooster, een van de vijf curatoren van het geheel. Hij staat voor in de bus, het gaat van Eelde naar Assen. Vijf jaar geleden ontstond in het kleine kunstenaarsinitiatief

Dansende muizen

Geen kunstmanifestatie zonder community-project: een kunstwerk waaraan een hele groep niet-kunstenaars, een buurt of club, gezamenlijk werkt. Bij *Into Nature* in Drenthe trof het dat gehucht Taarlo (120 inwoners) al sinds de Middeleeuwen een collectief is, dat o.a. de dorpskern beheert en de jachtgronden om het

dorp verpacht. Nu maakten de dorpsbewoners samen de beeldengroep *Nu en Ooit*. Bovendien lieten ze op de dag dat het hele dorp een uitje maakte het kunstenaarsduo Denicolai & Provoost in hun lege huizen binnen om daar de film *Dancing Mice on Tables* op te nemen – als de kat van huis is...

INTO NATURE 2016

- 1 Florentijn Hofman, *de Conibeer* bij de Rijksluchtvaartschool in Eelde;
- 2 Krijn de Koning, *Salon*, op landgoed De Braak bij Paterswoide;
- 3 Taturu Atzu, *Stairway to Heaven*, op landgoed Vennebroek;
- 4 Arjen Boerstra, *Zolderkamer*, Drentsche Aa, bij Schipborgsche Diep;
- 5 Sharon Houkema, *Positieve Desintegratie en Meditatie*, bij Kampsheide;
- 6 Mark Dion, *Library for the Birds*, in Drents Museum in Assen;
- 7 Numen /For Use, *Tape Assen*, bij het Drents Museum.

natuur eigenlijk tegennatuurlijk. In de tuin van het Drents Museum in Assen is intussen het collectief Numen/For Use (7) bezig om met 25 kilometer tape een hangende sculptuur tussen de bomen te spinnen, waar je straks in kunt kruipen. Op de route zijn meer gebouwtjes, ruimten, halfopen structuren, waar buitenshuis ineens binnen wordt – Arjen Boerstra zette een ‘zolderkamer’ en tevens projectieruimte (4) midden in een weiland neer langs de

Drentsche Aa en Sharon Houkema maakte een ondergrondse grafkamer (5), inclusief apocalyptisch geluidswerk, tussen de oeroude grafheuvels bij Kampsheide. Ook Krijn de Koning maakt van buiten weer binnen, met vijf werken op landgoed De Braak (2). Hier is de natuur misschien wel het meest idyllisch, maar ook het meest bedacht, met een doolhof van haagbeuken dat inmiddels, met de nodige restauraties, meer dan tweeënhalve eeuw meegaat.

Er is goed gekozen door de curatoren. Waar de onoverzichtelijke ‘reisgids’ (geen catalogus), af en toe wegglijdt (‘...een onvergetelijke kruip- en sluipervaring’ en natuurlijk: ‘Voor ieder wat wils!’) zijn er in de keuze van de kunst geen concessies gedaan. Internationale grootheden als de Amerikaan Mark Dion en de Duitser Wolfgang Laib zijn aanwezig; van Dion werd in het Drents Museum een complete solo ingericht, met als blikvanger een gigantische vogelkooi *Library for the Birds* (2015) (6) die je kunt betreden. De exotische vogels vliegen er rond boven een landschap van boeken en oude apparaten en poepen gaandeweg die resten van de beschaving onder.

Laib maakte in museum De Buitenplaats een van zijn bekende, intens gekleurde vloeren van stuifmeel en toont tekeningen. Die serene presentaties vinden hun tegenpool in de mooie, ruigere tentoonstellingen in de gebouwen van de voormalige Rijksluchtvaartschool. Daar kon onder anderen het duo Arja Hop en Peter Svenson maanden werken in de vegetatie rond de vijver en verzamelde planten waaruit kleurstoffen zijn onttrokken.

De smalle weegbree geeft donkerrood prijs; viburnum verrassend paars. ‘Natuur is voor tevredenen of legen’, dichtte J.C. Bloem – maar hier biedt het tot op microscopisch niveau nieuwe inzichten.

In provinciespeak: één groot avontuur.

Into Nature – Art Expedition. Route tussen Groningen en Assen, t/m 18/9.

“Op de route zijn meer gebouwtjes, ruimten en halfopen structuren, waar buitenshuis ineens binnen wordt